

๒. นิบาตต้นข้อความ

หลังจากแปลอาลปนะแล้ว (ถ้ามีอาลปนะในข้อความนั้น) นักเรียนจะต้องหา บทนิบาตต้นข้อความแปลเป็นลำดับต่อไป **นิบาตต้นข้อความคืออะไร?** นิบาตต้นข้อความ คือ บทที่วางไว้ในข้อความเพื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ ในข้อความ เช่น บอกเงื่อนไข บอกความพร้อม ฯลฯ นิบาตต้นข้อความ ได้แก่ บทนิบาตต่อไปนี้

๑. บอกความไต่ยืน

กิริ ได้ยืนว่า   ขลุ ได้ยืนว่า   สุทฺธิ ได้ยืนว่า

๒. บอกปริกัปก็คือกำหนด

อถ	ถ้าว่า	เจ	หากว่า
ยทิ	ผิวว่า	สเจ	ถ้าว่า
อปเปวนาม	ชื่อแม่ไหน	ยณฺณุน	กระไรหนอ
อุทาหุ	หรือว่า	อาทุ	หรือว่า

๓. บอกความยอมรับ

อามนฺตา   เออ   อาม   เออ

๔. นิบาตบอกความพร้อม

อิงฺฆ	เชิญเถิด
ตคฺฆ	เอาเถิด
หนฺท	เชิญเถิด

๕. นิบาตสำหรับเชื่อมประโยคหรือผูกข้อความให้เกี่ยวเนื่องกัน คือ

จ	ก็, อนึ่ง, แต่ว่า, ส่วนว่า, ฝ่าย
ปน	ก็, แต่ว่า
หิ	ก็, จริงอยู่, ดังจะกล่าวโดยพิสดาร
ตุ	ส่วนว่า, ก็
อปิจ	อีกอย่างหนึ่ง
อถวา	อีกอย่างหนึ่ง
ตถา	อนึ่ง

๖. นิบาตบอกเนื้อความต่าง ๆ คือ

อโถ	อนึ่ง	อโห	โอ
กิญจาปี	แม็กจริง	ตถาปี	แม้อย่างนั้น

๗. บทนามศัพท์แสดงเหตุ เช่น

ตสฺมา	เพราะเหตุนี้	เตน	เพราะเหตุนี้
เตนहि	ถ้าอย่างนั้น		

นิบาตต้นข้อความทั้ง ๖ ชนิดนี้ และบทแสดงเหตุผลเหล่านี้ ให้แปลเป็นลำดับต่อจากอาลปะนะ เมื่อแปลเสร็จแล้วให้นักเรียนหาบทกาลสัตตมียแปลเป็นลำดับต่อไป

๓. กาลสัตตมีย

บทกาลสัตตมีย คือบทอะไร? บทกาลสัตตมีย คือบทสำหรับบอกกาล เวลา มี ๒ ชนิด คือ

๑. **บทนามศัพท์ที่บอกเวลา** ได้แก่ บทนามที่บอกเวลา ประกอบด้วยทุตติยาวิภัติติ ตุตติยาวิภัติติ สัตตมียวิภัติติ แปลว่า ใน..... เช่น

เอกทิวส์	ในวันหนึ่ง	(ทุตติยาแปลเป็นสัตตมีย)
เอกํ สมยํ	ในสมัยหนึ่ง	(ทุตติยาแปลเป็นสัตตมีย)
เอเคน สมเยน	ในสมัยหนึ่ง	(ตุตติยาแปลเป็นสัตตมีย)
ตํ ทิวส์	ในวันนั้น	(ทุตติยาแปลเป็นสัตตมีย)
อเอกทิวส์	ครั้งนั้นในวันหนึ่ง	(ทุตติยาแปลเป็นสัตตมีย)
เอกสฺมิ สมเย	ในสมัยหนึ่ง	

๒. **กาลสัตตมียที่เป็นนิบาต** ได้แก่ นิบาตบอกกาลเวลา เช่น

อถ	ครั้งนั้น	สุเว	ในวัน
ปาโต	เช้า	หิโย	วันวาน
ทิวา	วัน	อถโข	ครั้งนั้นแล
สายํ	เย็น	ตโต	ลำดับนั้น

บทกาลสัตตมียนี้ ถ้าเรียงอยู่ต้น ๆ ประโยคให้แปลต่อจากนิบาตต้นข้อความได้ แต่เมื่อประสงคจะขยายบทไหนก็เรียงไว้หน้าบทนั้น แปลเป็นลำดับต่อกับบทที่ไปขยาย